യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 4✓
(സ്ഥിതിപ്രകരണമ്)/സർഗം 39✓

ശ്രീരാമ ഉവാച .

Vakyams below

ഭഗവ+ന്നേവം/ സ്ഥിതേ പരേ+ ബ്രഹ്മ+ണ്യേവ വിദ്യ-മാനേ കുത
ഏവാ-ഭിത്തി-ചിത്ര-രൂപായാഃസ് സൃഷ്ടേ/രാഗമ ഇതി കഥയ
മഹാത്മൻ .. 1

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
രാജപുത്ര+ ബ്രഹ്മ-ത+ത്ത്വ-മേവേ-ദമാ-വർതതേ യസ്മാത്-സർവശക്തി
തത്തസ്മാത്-സർവാഃശ് ശക്തയോ+ ബ്രഹ്മണി ദൃശ്യന്തേ .. 2

സത്ത്വമ-സത്ത്വംൻ ദ്വിത്വ-മേക+ത്വമ-നേക+ത്വമാദ്യ+ത്വമന്ത+
ത്വമിതി .. 3
തച്ച നാന്യത് . യഥാ ജല-രാശേർ/ജലാശയ ഉല്ലാസ+
പ്രഫു+ല്ലാസേന നാനാ-കാരതാംൻ ദർശയൻ/പ്രകടതാംങ്-ഗച്ഛതി.. 4

തഥാ ചി+ദ്ഘന+ശ്ചിത്തംഞ്ച് ചി+ത്ത്വാച്ച സർവാഃശ് ശക്തീർ/ കർമ-
മയീർ/വാസനാ-മയീർ/മനോമയീശ്-ചിനോതി ദർശയതി
വിഭർതി ജനയതി+ ക്ഷിപയതി ചേതി .. 5

സർവേഷാമേവ ജീവാനാം/ സർവാസാ/മഭിതോ ദൃശാമ് .
സമഗ്രാണാം പദാർഥാനാ/മുത്പത്തിർ/ബ്രഹ്മണോ∫നിശമ് .. 6

ലോകാത്/പരാ-ദുപായാന്തി തസ്മിശ്-ചിത്ത്വാദ്-വിശ+ന്ത്യലമ് .
തന്മയാ ഏവ സതതംൻ തരങ്ഗാ ഇവ സാഗരേ .. 7

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ഭഗവംസ്/തവാതി-ഗഹനേയം/ വചന+വ്യക്തിർന ഖല്വദ്യ
വാ+ക്യാർഥ-മവഗ+ച്ഛാമി .. 8

ക്വകിലാ/തീത-മനഃഷ്-ഷഷ്ഠേന്ദ്രിയ-വൃത്തി+ ബ്ര+ഹ്മതത്ത്വംങ് ക്വ ഭങ്ഗു-രേയംൻ
തജ്ജാ/ പദാർഥ+ശ്രീരിതി വചന-രചനാ .
യദി ചായ-മാരമ്ഭോ/ ബ്ര+ഹ്മണ ആപതി-തസ്/തദനേന തത്-സദൃശേനൈവ
ഭവിതവ്യമ് .. 9

യോ യസ്മാ+ജ്ജായതേ/ സ തത്-സദൃശ ഏവ ഭവതി .. 10

യഥാ-ദീപാദ്-ദീപഃഫ്പുരുഷാത്/പുരുഷഃസ് സസ്യാത്-സസ്യമ് .. 11

യതോ നിർവികാരാ+ദ്യദാഗതംൻ നിർവികാരേ-ണൈവാ-നേന ഭവി-
തവ്യമ് .. 12

അഥൈതദ്-വ്യതിരിക്തംഞ്ച് ചിദാത്മനസ്/തന്നിഷ്/കലങ്കസ്യ പരമേ-
ശ്വരസ്യ യേയംങ്ങ് കലങ്കാ-പത്തി-രി+ത്യാ/കർണ്യ ഭഗവാൻ
ബ്ര+ഹ്മർഷി-രുവാച .. 13

ബ്രഹ്-മൈവേദം സ്ഥിതംൻ നാമ മലമ+സ്തീഹ നാനഘ .
തരങ്ങ്/ഗൗഘ-ഗണൈ/രമ്ഭഃസ് സിന്ധൗ+ സ്ഫുരതി നോ രജഃ .. 14

ദ്വിതീയാ കല്പനൈ/വേഹ ന രഘൂ+ദ്വഹ വിദ്യതേ .
ബ്ര+ഹ്മ-മാത്രാ-ദൃതേ വ+ഹ്നാ-വൗഷ്ണ്യ-മാത്രാ/ദൃതേ യഥാ .. 15

ശ്രീരാമ ഉവാച .
നിർദുഃഖം ബ്രഹ്മ നിർ/ദ്വന്ദ്വംൻ തജ്ജംൻ ദുഃഖമയംഞ്ച് ജഗത് .
അസ്പഷ്ടാർഥ-മിദം ബ്ര+ഹ്മ+ന്ന വേദ്മി വചനംൻ തവ .. 16

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .

ഇത്യുക്തേ തത്ര രാമേണ ചിന്തയാമാസ ചേതസാ .
വസിഷ്ഠോ മുനിശാർദൂലോ രാഘവ+സ്യോപ/ദേശനേ .. 17

പരം വികാസ-മായാതാ നാസ്യ താവ-ദിയം മതിഃ .
കിംചിൻ-നിർമലതാം പ്രാപ്താ+ പ്രോഹ്യതേ ചേഹ വസ്തുനി .. 18

യോ+ വ്യുത്-പന്ന-മനാസ്-തസ്യ+ ജ്ഞാത+ജ്ഞേയസ്യ ധീമതഃ .
മോക്ഷോ-പായ-ഗിരാം പാരം പ്രയാതസ്യ വിവേകതഃ .. 19

ന കശ്ചിത്/കസ്യ-ചിദ്ദോഷോ നാസ്തി വിദ്യാത്മനി+ ഹ്യലമ് .
യാവ+ന്നോക്തംൻ ന വിശ്രാന്തിംൻ താവദേ+ത്യേഷ രാഘവഃ .. 20

അർധ+വ്യുത്പന്ന-ബുദ്ധേസ്തു/ നൈത+ദ്വ്യക്തം ഹി ശോഭതേ .
ദൃശ്യാനയാ ഭോഗദൃശാ ഭാവയ+ന്നേവ നശ്യതി .. 21

പരാംൻ ദൃഷ്ടിം പ്രയാതസ്യ ഭോഗേച്ഛാ നാഭി-ജായതേ .
സർവം ബ്ര+ഹ്മേതി സിദ്ധാന്തഃഖ് കാലേ നാമാസ്യ യുജ്യതേ .. 22

ആദൗ ശമ-ദമ+പ്രായൈർ/ഗുണൈഃശ് ശിഷ്യം വിശോധ-യേത് .
പശ്ചാത്-സർവമിദം ബ്ര+ഹ്മ ശുദ്ധ+സ്ത്വ-മിതി ബോധയേത് .. 23

അജ്ഞ+സ്യാർധ+പ്രബുദ്ധസ്യ സർവം ബ്ര+ഹ്മേതി യോ വദേത് .
മഹാനരക-ജാലേഷു /സതേന വിനിയോജിതഃ .. 24

പ്രബുദ്ധ-ബുദ്ധേഃഫ് പ്രക്ഷീണ/ഭോഗേ+ച്ഛസ്യ നിരാശിഷഃ .
നാസ്ത്യ-വിദ്യാ-മല-മിതി/ യുക്തംവ് വക്തും മഹാത്മനഃ .. 25

അപരീക്ഷ്യ ച യഃശ് ശിഷ്യം/ പ്രശാസ്/ത്യതി-വിമൂഢധീഃ.
സ ഏവ നരകംയ് യാതി യാവദാ-ഭൂത-സംപ്ലവമ്.. 26

ഇതി സംചിന്ത്യ ഭഗവാ-നജ്ഞാന-തിമിരാ-പഹഃ .
തമുവാച മുനി+ശ്രേഷ്ഠോ വസിഷ്ഠോ ഭൂമി-ഭാസ്കരഃ .. 27

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
കലങ്ക-കലനാ+ ബ്രഹ്മ/+ണ്യസ്തി നാസ്/തീതി വാനഘ .
സിദ്ധാന്തകാലേ വക്തവ്യം/ സ്വയംഞ്ച്. ജ്ഞാസ്യസി രാഘവ .. 28

ബ്ര+ഹ്മ സർവശക്തി സർവ+വ്യാപി സർവഗതം
സർവോഹ-മേവേതി. 29

യഥേന്ദ്ര-ജാലിനഃഫ് പശ്യസി ചിത്രാ മായയാ+ ക്രിയാ
ജനയന്തഃസ് സദ-സത്താംൻ നയ+(ന്തി-അ)സച്ച സത്താംൻ നയന്തി തഥൈ-
വാത്മാ അമായാ-മയോ/പി മായാ-മയ ഇവ പരമ ഐന്ദ്രജാ-
ലികോ ഘടം പടംങ് കരോതി പടംഞ് ച ഘടംങ് കരോതി ഉപലേ
ലതാംഞ് ജനയതി മേരൗ/ കനക-തടേ നന്ദന-വന-മിവ ലതായാ-
മുപല-മുത്/പാദയതി കല്പപാദ-പേഷു രത്ന+സ്തബക-മിവ+
വ്യോമ്നി കാനന-മ+ധ്യാരോ-പയതി .. 30

ഗന്ധർവ-ഉദ്യാനമിവ തസ്മിൻ ജഗതി ഭവിഷ്യതി
ഗഗനേ കല്പനയാ നഗരതാംഞ് ജനയതി നഷ്ട+ച്ഛായാ+ഞ്ജന-
മിവ+ വ്യോമ ധരാതലംൻ നയതീതി .. 31

ഗന്ധർവ-നഗര-രാജ-ഗൃഹേ വിപുലാങ്/ഗനാ-ജന-മിവ ഭൂതലേ+
വ്യോമ നിവേശ-യതി .. 32

രക്ത-കുട്ടിമേ+ഷ്വാ/കാശ+പ്രതിബിമ്ബ-മിവ കിംചി-ദസ്തി
ജഗതി ഭവി+ഷ്യതി വാ ബഭൂവ .. 33

യദീശ്വരോ+ വ്യക്തരൂപോ വിചിത്രതാ-മുപേത്യ നിദർശ-
യതി. .. 34
സർവമേവ സർവഥാ സർവത്ര യഥാ സംഭവ+ത്യേക-മേവേഹ
വസ്തു വിദ്യത ഇതി തസ്മാ+ദ്ധർഷാ/മർഷ-വിസ്മ-യാനാംങ് ക്വ വാ/വ-സരോ
രാമ .. 35

സമത-യൈവ സതതംൻ ധൃതിമതാ+ സ്ഥാത+വ്യമ് .. 36

വിസ്മയ+സ്മയ-സംമോഹ-ഹർഷാ-മർഷ-വികാരിതാമ് .
സമതാ-വലിതസ്-തജ്-ജ്ഞോ ന കദാചന ഗച്ഛതി .. 37

അപര്യ-വസാനേ ദേശ-കാല-വതി ചിത്രാ ഹി ജഗതി
യുക്തയോ ദൃശ്യന്തേ .. 38

ഏതാശ്ച യുക്തീർ-നാമാസാ-വാത്മാ യ+ത്നേന രചനാംങ് കരോതി
ന ചോത്പന്നാൻ തിരസ്-കരോതി സാഗര ഇവ വീചീഃ .. 39

കിംൻ തർഹി+ ക്ഷീര ഇവ ഘൃതംങ് ഘട ഇവ മൃദി പട ഇവ തന്തുഷു
വട ഇവ ധാനാ-യാത്മ+ന്യേവ+ സ്ഥിതാഃശ് ശക്തയഃഫ് പ്രകടതാ-
മാഗതാ+ വ്യവ+ഹ്രിയന്ത്യേ/വിരചിത-മേവ തരങ്ഗ-വത് .. 40

നാത്ര കശ്ചിത്-കർതാ ന ഭോക്താ ന വിനാശ-മേതി .. 41

കേവല-മാത്മ-ത+ത്ത്വേ സാക്ഷിണി നിരാമയേ സമത-യാ+
ത്മനി നിത്യമ-സംക്ഷുബ്ധേ തിഷ്ഠതി സത്യേവം സംപദ്യതേ .. 42

സതി ദീപ ഇവാ-ലോകഃസ് സത്യർക ഇവ വാസരഃ .
സതി പുഷ്പ ഇവാമോദഃസ് സ്വതഃസ് സംപദ്യതേ ജഗത് .. 43

ആഭാസ-മാത്ര-മേവേദം പരിദൃശ്യത ഏവ ച .
സ്പന്ദഃസ് സമീരണ+സ്യേവ ന സന്നാ-സദവ+സ്ഥിതമ് .. 44

നിർദോഷ/വദേവ ജാഗതീനാംൻ ദൃഷ്ടീനാം പരമാർഥതോ ഭഗ-
വാൻഥ്.സ്ഥിതോ വിനഷ്ടാനാം പുനഃഖ് കർതാ കൃതാനാംവ് വാ നാശ-
യിതാ സ കേവലംങ് കദാചിത്/പ്രകടാഃഖ് കദാചി-ദല്പ+പ്രകടാഃഖ്
കദാചിദ+പ്രകടാസ്/താരകാ ഇവ കുസുമ-രാശയഃ .. 45

നശ്യ-തീഹ ഹി ത+ദ്വസ്തു നാത്മഭൂതംയ് യദാത്മനഃ .
കഥംൻ നശ്യതി ത+ദ്വസ്തു+ സ്വാത്മഭൂതംയ് യദാത്മനഃ .. 46

ജായതേ നൈവ ത+ദ്വസ്തു നാ+ത്മഭൂതംയ് യദാത്മനഃ .
ജായതേ ചൈവ തദ്വസ്തു+ സ്വാത്മഭൂതംയ് യദാത്മനഃ .. 47

കഥംൻ തജ്ജായതേ തസ്മാത്-സ്വാത്മഭൂതംയ് യദാത്മനഃ .. 48

തസ്മാത്-സമ്യഗ്/ജ്ഞാന-വശാദ്/ബ്ര+ഹ്മണഃസ് സർവ-പദാർഥാനാ-മാഗമഃ .. 49

അവതീർണാ-നാംഞ് ച തേഷാ-മവ-തരണ-സമകാല-മേവാവിദ്യോ-
ദേതി തത്ത്വ+ജ്ഞാനംൻ ദൃഢതാ-മേതി തദനു ശത-സഹ+സ്ര+സ്കന്ധോ
വിചിത്ര-ശുഭാശുഭ-ഫലഭര-ഫലിതോ ഭൂരിശാഖഃസ്
സ്ഫാര-താമേതി സംസാര+ദ്രുമഃ .. 50

ആശാ-മഞ്ജരിതാ-കൃതിംവ് വിഫലിതംൻ
ദുഃഖാദിഭിർ/ദാരുണൈഃ
ഭോഗൈഃഫ് പല്ല-വിതംഞ് ജരാ-കുസുമിതംൻ തൃഷ്ണാ-ലതാഭാ-സുരമ് .
സംസാ+രാഭിധ-വൃക്ഷ-മാത്മ-നിഗഡംഞ്-
ഛിത്ത്വാ വിവേകാസിനാ
മു+ക്തസ്ത്വം വിഹരേഹ വാരണപതിഃസ്
സ്തമ്ഭാ/ദിവോ+ന്മോചിതഃ51

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ+ സ്ഥിതിപ്രകരണേ
സർവൈ/കത്വ+പ്രതിപാദനംൻ നാമൈ-കോന-ചത്വാരിശഃസ് സർഗഃ .. 39 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
17.10.2023